יֹאמַר מַה שֶּׁיּוֹדֵעַ מֵהֶם, אֶלָּא לֹא יֹאמַר כְּלוּם: **ב** [ב]וְכֵן תְּקִיעוֹת מְעַכְּבוֹת זוֹ אֶת זוֹ. וְהָנֵי מִילֵּי שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ אֶלָּא מִקְצָת הַסִּימָן, שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה אוֹתוֹ מִקְצָת שֶׁיּוֹדֵעַ, [ג]אֲבָל תַּשְׁרַ״ת תַּשַׁ״ת תַּרַ״ת אֵין מְעַכְּבִין זֶה אֶת זֶה, * וְאִם יָדַע לַעֲשׂוֹת אֶחָד מֵהֶם * אוֹ שְׁנַיִם, (ג) עוֹשֶׂה. הַגָּהּ: אֲבָל (ד) הַבְּרָכוֹת אֵין מְעַכְּבִין הַתְּקִיעוֹת, וְכֵן הַתְּקִיעוֹת אֵין מְעַכְּבִין הַבְּרָכוֹת וְאֵיזֶה מֵהֶם שֶׁיּוֹדֵעַ, יַעֲשֶׂה (טור). (ה) וְכֵן סִדְרָן אֵינוֹ מְעַכֵּב (ר״ן סוף ראש השנה (יא: ד״ה ת״ר תקיעות)) וְאִם הִתְפַּלֵּל (ג) קֹדֶם שֶׁתָּקַע, יָצָא:

ב שָׁם בִּבְרַיְיתָא.
ג הָרַ״ן (יא: ד״ה ודאמרינן) וְכֵן מַשְׁמַע מִדִּבְרֵי הָרֹא״ש זַ״ל (פ״ד סי׳ יד).

תקצד יָחִיד שֶׁלֹּא הִתְפַּלֵּל אֵין חֲבֵרוֹ מוֹצִיאוֹ. וּבוֹ סָעִיף אֶחָד:

א [א]יָחִיד שֶׁלֹּא תָּקַע, חֲבֵרוֹ (א) יָכוֹל לִתְקֹעַ לוֹ לְהוֹצִיאוֹ יְדֵי חוֹבָתוֹ. [א]אֲבָל [ב]יָחִיד שֶׁלֹּא הִתְפַּלֵּל תֵּשַׁע בְּרָכוֹת, (א) (ב) אֵין חֲבֵרוֹ יָכוֹל לְהוֹצִיאוֹ. הַגָּהּ: וְיֵשׁ חוֹלְקִין וְאוֹמְרִים דְּאִם לֹא יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל, חֲבֵרוֹ יָכוֹל לְהוֹצִיאוֹ בִּתְפִלָּתוֹ (ר״ן סוף ראש השנה (יא: ד״ה יחיד) ומרדכי (סי׳ תשכא) והגהות אשרי בפרק (קמא) [ג׳] דראש השנה (סי׳ יג)):

א בְּרַיְיתָא רֹאשׁ הַשָּׁנָה ל״ד (ע״ב).
ב אֲפִלּוּ הוּא בּוּר אֵין הַסּוֹפֵר מוֹצִיאוֹ בִּתְפִלָּה טוּר בְּשֵׁם הָרִי״ץ גֵּאוּת וְרַב שְׁרִירָא.

תקצה מִי שֶׁאֵינוֹ בָּקִי לֹא בַּתְּקִיעוֹת וְלֹא בַּתְּפִלָּה. וּבוֹ סָעִיף אֶחָד:

א [א]מִי שֶׁאֵינוֹ בָּקִי בַּתְּקִיעוֹת וְלֹא בְּסֵדֶר תְּפִלַּת מוּסָף, וּלְפָנָיו שְׁתֵּי עֲיָרוֹת, בְּאַחַת בְּקִיאִים בִּתְקִיעוֹת וְלֹא בִּתְפִלַּת מוּסָף וּבְאַחַת בְּקִיאִין בִּתְפִלַּת מוּסָף וְלֹא בַּתְּקִיעוֹת, *)הוֹלֵךְ (א) * לְמָקוֹם שֶׁבְּקִיאִים בַּתְּקִיעוֹת, אֲפִלּוּ שֶׁל מוּסָף וַדַּאי (ב) וְשֶׁל תְּקִיעוֹת (א) סָפֵק. הַגָּהּ: מִיהוּ אִם יָכוֹל לֵילֵךְ לִמְקוֹם הַמִּתְפַּלְּלִים וְיֵשׁ שְׁהוּת בַּיּוֹם שֶׁיִּשְׁמַע (ג) אַחַר כָּךְ הַתְּקִיעוֹת בְּמָקוֹם שֶׁתּוֹקְעִין, יְקַיֵּם שְׁתֵּי הַמִּצְוֹת, דְּכָל הַיּוֹם כָּשֵׁר לִתְקֹעַ (בית יוסף בשם ירושלמי (פ״ד ה״י)):

א בְּרַיְיתָא רֹאשׁ הַשָּׁנָה ל״ד (ע״ב).
*) (מִפְּנֵי שֶׁהַתְּקִיעָה מִן הַתּוֹרָה וְהַבְּרָכוֹת מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים).

בְּאֵר הֵיטֵב

מְעַכְּבוֹת זֶה אֶת זֶה: **ב** (ג) קֹדֶם. אֲבָל אִם הִקְדִּים תְּרוּעָה לִתְקִיעָה אוֹ זִכְרוֹנוֹת לְמַלְכֻיּוֹת לֹא יָצָא. רַ״ן. וְיֵשׁ לְכַסּוֹת הַשּׁוֹפָר בִּשְׁעַת בְּרָכָה. בַּ״ח:

א (א) אֵין. אֶלָּא אִם כֵּן בַּעֲשָׂרָה. טוּר וְהָרַמְבַּ״ם (הל׳ תפלה פ״ח הל׳ ד, ט). וְהַבָּקִי, אֲפִלּוּ בְּדִיעֲבַד אֵינוֹ יוֹצֵא בִּתְפִלַּת הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר, כֵּיוָן שֶׁמַּפְסִיקִים עַכְשָׁו בְּפִיּוּטִים. מָגֵן אַבְרָהָם סִימָן תקצ״א (ריש הסימן), עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן יַד אַהֲרֹן שָׁם (הגה״ט):

א (א) סָפֵק. מִשּׁוּם דִּתְקִיעוֹת דְּאוֹרַיְיתָא וּבְרָכוֹת דְּרַבָּנָן, וְהוּא הַדִּין אִם אֵין יוֹדְעִים רַק סֵדֶר אֶחָד יֵלֵךְ לָהֶם. וְאִם יֵשׁ בְּעִיר אַחַת שׁוֹפָר, וְרוֹצֶה לֵילֵךְ לְמָקוֹם שֶׁמִּתְפַּלְּלִין וְלִשְׁלֹחַ אֵינוֹ יְהוּדִי שֶׁיָּבִיא לוֹ הַשּׁוֹפָר וְהוּא חוּץ לַתְּחוּם וְיָכוֹל לְקַיֵּם שְׁנֵיהֶם, שָׁרִי, דִּתְחוּמִין דְּרַבָּנָן וְהָוֵי לֵיהּ שְׁבוּת דִּשְׁבוּת. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א א־ב) עַיֵּן שָׁם:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

אַבְרָהָם (סק״ב)]. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה זו את זו) שֶׁכָּתַבְנוּ דְּגַם לְהַמָּגֵן אַבְרָהָם הוּא רַק רַחֲמֵי בְּעָלְמָא, אֲבָל אֵינוֹ יוֹצֵא כְּלָל בָּזֶה, דַּאֲפִלּוּ רַק בְּרָכָה אַחַת מִן הַשְּׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה אִם דִּלֵּג קַיְמָא לָן לְעֵיל בְּסִימָן קי״ט סָעִיף ג׳ דְּצָרִיךְ לַחֲזֹר וְלוֹמַר כֻּלָּן כַּסֵּדֶר שֶׁנִּתְקְנוּ וְאִם לָאו אֵינוֹ יוֹצֵא בָּזֶה יְדֵי תְּפִלָּה, וְכָל שֶׁכֵּן בָּזֶה. וְגַם יִרְאֶה לְהַסְמִיכָהּ לְאֵיזֶה בְּרָכָה כְּגוֹן לַאֲשֶׁר יָצַר וְכַדּוֹמֶה, כְּדֵי שֶׁתְּהֵא סְמוּכָה לַחֲבֶרְתָּהּ:

ב (ג) עוֹשֶׂה. דְּהָא מִדְּאוֹרַיְיתָא בַּחֲדָא סַגִּי אֶלָּא דְּלֹא יָדְעִינַן אֵיזֶהוּ, לָכֵן יַעֲשֶׂה הָאֶחָד שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁמָּא יְכַוֵּן הָאֱמֶת: (ד) הַבְּרָכוֹת אֵין מְעַכְּבִין הַתְּקִיעוֹת. שֶׁאִם אֵינָן יוֹדְעִין לְבָרֵךְ הַבְּרָכוֹת הָאֵלּוּ (א) אַף עַל פִּי כֵן יִתְקְעוּ הַשְּׁלֹשָׁה סְדָרִים. וְכֵן הַתְּקִיעוֹת וְכוּ׳. שֶׁאִם אֵין יָכוֹל לִתְקֹעַ אַף עַל פִּי כֵן יְבָרֵךְ הַבְּרָכוֹת: (ה) וְכֵן סִדְרָן אֵינוֹ מְעַכֵּב. אֵין רוֹצֶה לוֹמַר בְּסֵדֶר הַתְּפִלָּה שֶׁהִקְדִּים זִכְרוֹנוֹת לְמַלְכֻיּוֹת אוֹ שׁוֹפָרוֹת לְזִכְרוֹנוֹת, (ג) דְּבָזֶה לֹא יָצָא וְצָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְהִתְפַּלֵּל. וְכֵן בְּסֵדֶר הַתְּקִיעוֹת אִם הִקְדִּים תְּרוּעָה לִתְקִיעָה רִאשׁוֹנָה לֹא יָצָא. אֶלָּא רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּסֵדֶר הוּא לְהִתְפַּלֵּל מוּסָף וְלִתְקֹעַ בְּתוֹךְ הַתְּפִלָּה, (ג) וְאִם שִׁנָּה הַסֵּדֶר דְּהַיְנוּ שֶׁהִתְפַּלֵּל קֹדֶם שֶׁתָּקַע יָצָא בִּשְׁנֵיהֶם. (ד) וְזֶהוּ שֶׁסִּיֵּם רַמָ״א וְאִם הִתְפַּלֵּל וְכוּ׳, וְהַוָּ״ו יָתֵר הוּא:

א (א) יָכוֹל לִתְקֹעַ לוֹ. אֲפִלּוּ (א) הוּא יָכוֹל לִתְקֹעַ בְּעַצְמוֹ: (ב) אֵין חֲבֵרוֹ יָכוֹל לְהוֹצִיאוֹ. אֲפִלּוּ אִם הוּא צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל אָז (ג) גַּם לְצֹרֶךְ עַצְמוֹ בְּלַחַשׁ אֶלָּא שֶׁהוּא מִתְפַּלֵּל בְּקוֹל כְּדֵי לְהַשְׁמִיעַ גַּם לַחֲבֵרוֹ וּלְהוֹצִיאוֹ, וַאֲפִלּוּ אִם לֹא יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל בְּעַצְמוֹ, דִּתְפִלָּה צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים (ג) עַל עַצְמוֹ וְלֹא עַל יְדֵי שָׁלִיחַ, אֶלָּא אִם כֵּן יֵשׁ עֲשָׂרָה וְאָז הוּא שְׁלִיחַ צִבּוּר:

א (א) לְמָקוֹם שֶׁבְּקִיאִים בַּתְּקִיעוֹת. דִּתְקִיעוֹת דְּאוֹרַיְיתָא וּבְרָכוֹת דְּרַבָּנָן, וַאֲפִלּוּ בְּיוֹם שֵׁנִי. וְכָל שֶׁכֵּן אִם יֵשׁ לְפָנָיו מָקוֹם שֶׁיָּכוֹל לִשְׁמֹעַ תְּקִיעוֹת אַף עַל פִּי שֶׁגַּם שָׁם אֵין מִנְיָן וְיִצְטָרֵךְ לְהִתְפַּלֵּל בְּיָחִיד, וְיָכוֹל לֵילֵךְ לְמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ שָׁם מִנְיָן רַק שֶׁאֵין לָהֶם שׁוֹפָר, מוּטָב לֵילֵךְ לִשְׁמֹעַ תְּקִיעוֹת אַף עַל פִּי שֶׁיִּתְפַּלֵּל בְּיָחִיד [חַיֵּי אָדָם (כלל קלט ס״י)]: (ב) וְשֶׁל תְּקִיעוֹת סָפֵק. אִם (א) יֵשׁ שָׁם תּוֹקְעִין, (ג) דְּסָפֵק דְּאוֹרַיְיתָא עָדִיף מִוַּדַּאי דְּרַבָּנָן. וְהוּא הַדִּין אִם אֵין יוֹדְעִין רַק סֵדֶר אֶחָד יֵלֵךְ לָהֶם. וְאִם יֵשׁ בְּעִיר אֶחָד שׁוֹפָר, וְרוֹצֶה לֵילֵךְ לְמָקוֹם שֶׁמִּתְפַּלְּלִין וְלִשְׁלֹחַ עַכּוּ״ם שֶׁיָּבִיא לוֹ הַשּׁוֹפָר וְהוּא חוּץ לַתְּחוּם וְיָכוֹל לְקַיֵּם שְׁנֵיהֶם, (ג) שָׁרִי, דִּתְחוּמִין דְּרַבָּנָן וַהֲוָה לֵיהּ שְׁבוּת דִּשְׁבוּת: (ג) אַחַר כָּךְ הַתְּקִיעוֹת. וְלֹא יֵלֵךְ תְּחִלָּה לְמָקוֹם שֶׁתּוֹקְעִין וְאַחַר כָּךְ לְמָקוֹם שֶׁמִּתְפַּלְּלִין, (ד) שֶׁתְּפִלַּת מוּסָף אֵין לְאַחֲרָהּ יוֹתֵר מִשֶּׁבַע שָׁעוֹת כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסִימָן רפ״ו (ס״א), וּתְקִיעוֹת זְמַנָּהּ כָּל הַיּוֹם. אִם בְּאַחַת נִמְצָא תּוֹקֵעַ הָגוּן אַךְ הַמִּתְפַּלְּלִים שָׁם אֵינָם הֲגוּנִים, וּבְאַחַת מִתְפַּלְּלִים הֲגוּנִים וְהַתּוֹקֵעַ אֵינוֹ הָגוּן, (ה) יֵלֵךְ לְמָקוֹם שֶׁהַתּוֹקֵעַ מֻמְחֶה וְכָשֵׁר, דְּהַתּוֹקֵעַ מוֹצִיאוֹ יְדֵי חוֹבָתוֹ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בַּתְּפִלָּה אֵינוֹ מוֹצִיאוֹ יְדֵי חוֹבָתוֹ:

בֵּאוּר הֲלָכָה

דִּשְׁאָר יְמוֹת הַשָּׁנָה אֵין מְעַכֵּב, וְעַל כָּרְחֲךָ בְּגַוְנֵי דְּכָתֵיבְנָא:

ב * וְאִם יָדַע לַעֲשׂוֹת אֶחָד מֵהֶם וְכוּ׳. וּפְשׁוּט דְּהַבְּרָכָה עַל הַתְּקִיעָה אֵין רַשַּׁאי לְבָרֵךְ עַד שֶׁיּוּכַל לִתְקֹעַ כָּל הַסְּדָרִים בְּעַצְמוֹ אוֹ בְּצֵרוּף עִם אֲחֵרִים:

* אוֹ שְׁנַיִם. הַלָּשׁוֹן אֵינוֹ מְדֻקְדָּק, שֶׁאִם יוֹדֵעַ תַּשְׁרַ״ת אוֹ תַּשַׁ״ת וְתַרַ״ת מִמֵּילָא הוּא יוֹדֵעַ לַעֲשׂוֹת כֻּלָּם, וְאֶפְשָׁר שֶׁהוּא חַלָּשׁ וְאֵין יָכוֹל לַעֲשׂוֹת יוֹתֵר. אִי נַמִי שֶׁלּוֹקְחִים הַשּׁוֹפָר מִמֶּנּוּ. אִי נַמִי שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁצָּרִיךְ לִתְקֹעַ בָּבָא שְׁלִישִׁית וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ אֵיךְ תּוֹקְעִים [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג)]:

א * לְמָקוֹם שֶׁבְּקִיאִים בַּתְּקִיעוֹת. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״א) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּשֵׁם הַחַיֵּי אָדָם דַּאֲפִלּוּ בְּיוֹם שֵׁנִי, וְכֵן מוּכָח מִן הַפְּרִי מְגָדִים (מש״ז סק״א), דְּאֵינוֹ מִסְתַּפֵּק רַק אִם יֵשׁ לוֹ סָפֵק שֶׁמָּא יִמָּצֵא הַשּׁוֹפָר בְּיוֹם שֵׁנִי, מַשְׁמַע דְּאִם וַדַּאי שֶׁיִּמָּצֵא הַשּׁוֹפָר שָׁם בְּיוֹם שֵׁנִי דָּחִינַן בִּשְׁבִיל זֶה הַבְּרָכוֹת.

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ב (א) וְיָכוֹל לְבָרֵךְ עֲלֵיהֶן, וְזֶהוּ שֶׁאָנוּ מְבָרְכִים עַל הַתְּקִיעוֹת דִּמְיֻשָּׁב: (ג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ד) וְהַגְּרָ״א: (ג) הַגְּרָ״א וּמָגֵן אַבְרָהָם (שם): (ד) מָגֵן אַבְרָהָם (שם). וְהוּא הַדִּין אִם תָּקַע תַּרַ״ת וְתַשַׁ״ת קֹדֶם תַּשְׁרַ״ת נַמִי יָצָא [לְבוּשׁ]:

א (א) פּוֹסְקִים: (ג) כֵּן מוּכָח מִטּוּר: (ג) וְעַל כֵּן אִם הוּא אוֹמֵר מִתּוֹךְ הַסִּדּוּר וַחֲבֵרוֹ אוֹמֵר עִמּוֹ מִלָּה בְּמִלָּה, לְכֻלֵּי עָלְמָא שַׁפִּיר דָּמֵי [פְּרִי מְגָדִים (מש״ז סק״א)]:

א (א) דְּרִישָׁה (סק״א): (ג) וְעַיֵּן בִּפְרִי מְגָדִים (מש״ז סק״א) שֶׁמִּסְתַּפֵּק אֵיךְ הַדִּין בְּיוֹם שֵׁנִי לְדִידָן דִּבְקִיאִין בִּקְבִיעָא דְּיַרְחָא וְגַם יֵשׁ סָפֵק אִם יִמְצְאוּ שָׁם שׁוֹפָר, אִם יֵשׁ לִדְחוֹת בִּשְׁבִיל זֶה הַמָּקוֹם שֶׁמִּתְפַּלְּלִין: (ג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (ד) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (ה) פִּתְחֵי תְּשׁוּבָה (ד״ה שתי עיירות) בְּשֵׁם תְּשׁוּבַת עוֹלַת שְׁמוּאֵל (סי׳ פז):

ליקוטי דברי הרב: א] וכדעה זו פסק בשו״ע הרב (ס״א).

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah